

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Granskning av PPM:s uppbyggnadsarbete - Status i augusti 2001

1 Uppdraget

Enligt regeringens uppdrag (Fi 1999/4876 och Fi 2000/4627, delvis) skall Statskontoret utvärdera de kvartalsvisa rapporter som Premi pensionsmyndigheten (PPM) enligt regleringsbrevet för år 2001 skall redovisa beträffande uppbyggnadsarbetet. Denna rapport är den tredje i raden inom ramen för det nu aktuella uppdraget. Rapporten tar i första hand sin utgångspunkt i den kvartalsrapport (dnr.01-729-10) som PPM överlämnat till regeringen den 15 augusti 2001.

Statskontorets bedömningar i denna rapport avser perioden maj – augusti 2001 och omfattar således sommarmånaderna. Mot denna bakgrund och med tanke på att inget anmärkningsvärt har inträffat under perioden begränsas rapporten till att omfatta den senaste händelseutvecklingen. För en mer komplett bakgrundsbeskrivning hänvisas till tidigare redovisade granskningsrapporter.

PPM har getts möjligheter och också inkommit med synpunkter på ett utkast till denna rapport.

2 Uppbyggnadsarbetet

Aktuell status

Statskontorets konstaterar att PPM under våren utan nämnvärda störningar har genomfört det första pensionsvalet för nytillkomna pensionssparare under år 2001. Därefter har ytterligare steg tagits i uppbyggnadsarbetet genom driftsättning av PPM version 2.0 (ansökan och beslut om pensionering). Arbeta pågår för närvarande med siktet inställt på de återstående leveranserna (3.0

och 4.0) under hösten 2001. Leveranserna omfattar bl.a. PPM:s uttag av avgifter från pensionsspararna samt pensionsutbetalningar och efterlevandeskydd. Utvecklingsaktiviteterna förefaller att kunna genomföras planenligt, enligt fastställda krav och utan större störningar, trots att tidsschemat bedöms vara mycket snävt. I och med att releaseversion av 4.0, benämnd 4.1, driftsätts har PPM i huvudsak slutfört uppbyggnaden med de funktioner som anges i lagstiftningen rörande uppbyggnaden av PPM som myndighet.

I syfte att minska riskerna för störningar i driftsatta rutiner har PPM i dagarna tagit i drift en reservanläggning i Söderhamn. Vid sidan av reservkapacitet i händelse av störningar i den löpande produktionen förläggs även delar av testmiljön till den nya anläggningen. Anläggningen har medfört engångskostnader motsvarande 4 miljoner. Inga ytterligare personalresurser planeras att tillföras enheten.

Den tidigare införda projektorganisationen har funnit sina arbetsformer och bedöms fungera väl. Organisationen är dock relativt komplex, varför informations- och kommunikationsbrister kan förekomma. Organisationen bedöms fortleva en bit in på 2002 för att ta hand om de resterande uppgifter som inte avslutats i o m driftsättning av version 4.0 under hösten.

Uppbyggnaden av linjeorganisationen är i allt väsentligt avslutad efter avvecklingen av kundserviceenheten i Ljusdal och i huvudsak även i Stockholm. Såväl ekonomi- som personalfunktionerna har förstärkts.

Statskontoret har i tidigare rapporter uppmärksammat vissa problem rörande samordningen med RFV vad gäller överföring av personuppgifter och pensionsrätter, utvecklingen av gemensamma rutiner för pensionsutbetalningar samt vad gäller den externa informationen. Statskontoret kan nu konstatera att samordningsfrågorna för dagen inte betraktas som särskilt kritiska. Kvaliteten på indata (personuppgifter och pensionsrätter) från RFV betraktas i dagsläget som tillfredsställande. Vad gäller samordningen inför kommande pensionsutbetalningar sker ett samarbete mellan myndigheterna inom ramen för gemensamma arbets- och styrgrupper. Överenskommelse har träffats vad gäller utformning och innehåll i det s.k. värdebesked som efter årsskiftet skall skickas ut till samtliga pensionssparare.

Fortsatt utveckling

Det finns skäl att understryka att PPM:s uppbyggnadsarbete ännu inte är avslutat, att tidsplanerna är pressade och att den kommande hösten därför kräver ett fortsatt högt tempo och stort engagemang från berörd personal. Enligt Statskontorets bedömning bör dock inte de risker som idag kan förutses vara av den arten att de utgör några mer betydande hot för verksamheten som sådan eller för det fortsatta uppbyggnadsarbetet. Dock kvarstår självfallet behovet av att PPM håller hög beredskap inför oväntade händelser – inte minst vad gäller den löpande produktionen med stöd av redan driftsatta lösningar. PPM förefaller dock att god kontroll över situationen, vilket inkluderar en hög medvetenhet om de risker som alltjämt föreligger, bl.a. i form av resurskonflikter. Den tidigare inrättade Q/R-funktionen har bidragit till att riskhanteringen har förbättrats.

Förutsatt att inget anmärkningsvärt inträffar bedöms PPM vara i full verksamhet efter driftsättningen av höstens leveranser. Därefter återstår, enligt Statskontorets mening, ett behov av att samlat se över och optimera de lösningar som införts, inkluderande dels IT-systemen som sådana, dels IT-stödets samspel med verksamhetens processer och organisation. Statskontorets har i en tidigare rapport tagit upp frågan om behovet av en samlad genomgång av administration och IT-system när verksamheten fullt ut har etablerats och praktiska erfarenheter har kunnat vinnas.

När det gäller formerna för drift och teknisk förvaltning har PPM valt en modell som innebär att drift och applikationsförvaltning i allt väsentligt drivs i egen regi. För en sådan inriktning talar främst att PPM upprättar den kontroll som anses nödvändig. Samtidigt medför den valda modellen att PPM fullt ut svarar för det löpande ansvaret för all vidareutveckling, förvaltning och underhåll, inklusive de förändringar som kan bli aktuella p.g.a. uppgraderingar inom ramen för den tekniska plattformen. Det innebär att PPM skall bygga upp och underhålla egen specialistkompetens för förvaltning av systemet (PLUTO) – en lösning som synes vara såväl sårbar som betungande vad avser rekryteringar och upprätthållande av tillräckligt hög kompetens. Mot denna bakgrund finns det, enligt Statskontorets mening, skäl för PPM att överväga en lösning som innebär en bredare outsourcing av drift och teknisk förvaltning av de tekniska systemen.

Det bör dock påpekas att PPM – oavsett formerna för framtida drift och förvaltningsorganisation - under alla omständigheter måste säkerställa att man har en kunnig och effektiv beställarkompetens med avseende på framtida systemförvaltning.

Det är ytterst angeläget att PPM i sin helhet även fortsättningsvis är fokuserad på driftstart av återstående verksamhetsdelar. En viktig faktor för fortsatt framgång är att det sker en medveten avgränsning i ambitionerna så att komplexiteten kan hållas nere i syfte att minska riskerna för bl.a. förseningar och driftstörningar m.m.

En fråga som omgående bör uppmärksammas är behovet av att se över och vidareutveckla de avstämningsrutiner som togs i bruk i samband med att verksamheten inleddes. Mot bakgrund av de erfarenheter som hittills har vunnits bör rutinerna utvecklas vidare och anpassas utifrån verksamhetens krav på bl.a. säkerhet och effektivitet liksom vad gäller avstämningsrapporternas innehåll och periodicitet.

Kostnader och resursutnyttjande

PPM bedöms ytterligare ha förbättrat sin kostnadskontroll och kostnadsuppföljning. Enligt senaste prognosen bedöms budgeten för år 2001 underskridas med 85 miljoner kronor. Kostnadsminskningarna i förhållande till budget förklaras främst av minskade personalkostnader och minskade kostnader för extern information. Däremot bedöms konsultkostnaderna, från att tidigare ha halverats under tidsperioden december 2000 - mars 2001, åter öka med 18 miljoner kronor till följd av att utvecklingsprojekten inte kommer att kunna avvecklas i den takt som tidigare förutspåts. Dessutom har det visat sig vara svårt att ersätta konsulterna med egen personal. Avbrottet i den tidigare inledde avvecklingen av konsultorganisationen bedöms dock vara temporärt, vilket innebär att en fortsatt avveckling bedöms kunna inledas i slutet av året. Därmed föreligger heller inga ytterligare behov av revidering av PPM:s tidigare redovisade plan rörande avveckling av konsultinsatserna.

Kostnader till följd av det tidigare avbrutna samarbetet med CSC är inte beräknade i avvaktan på att det pågående skiljeförfarande kan avslutas, vilket har planerats ske innan det kommande årskiftet.

Vad gäller resursutnyttjandet i stort tyder PPM:s senaste prognos på att det totala lånebehovet rymms inom givna låneramar.

Sammantaget bedömer Statskontoret att PPM har ett gott grepp om uppbyggnadsarbetet och att det för dagen saknas indikationer på störningar av mer allvarligt slag. Mot denna bakgrund och förutsatt att inget anmärkningsvärt inträffar den kommande hösten kan det vara lämpligt att Statskontorets granskningsuppdrag i sin helhet avslutas i samband med den planerade granskningsrapporten den 14 december 2001.

Generaldirektör Knut Rexed har beslutat i detta ärende. Direktör Lars Dahlberg och avdelningsdirektör Anders Dager, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Enligt Statskontorets beslut